

ցեալ ունի, յայտնի է հին դարերի պատմա-
 դիրներին Բարերտոն անունով, այսօր աւե-
 րակ եւ անրնակ է: Ո՛չ միայն իսլամի իշ-
 խանութեան շրջանում վերանորոգուած են
 նրա պարիսպներն ու զօրանոցները, իշխա-
 նական ապարանքն ու մթերանոցները, այլեւ
 այդ տեղ աշխատել են բուզանդական ստրա-
 տելատների, հռոմէական կոնսուլների,
 Պարթեւ-Արշակունիների եւ Բաղրատունի-
 ների ծրագրով դարէդար վարպետներ,
 որոնց իւրաքանչիւր շրջանից մնացորդ-
 ները նկատելի կերպով իրարից տարբերում
 են: Նոյն իսկ այդ տեղ Ուրարտացիներից
 հազարաւոր տարի առաջ շինուած են եղել
 աչքադարեան ամրոցներ:

Ինչպէս աւերակ է բերզն իր դղեակով,
 այդպէս էլ աւերակ է քաղաքն իր շուկայով,
 ուր 3-400 խանութւոր կայ, բայց ժողովուրդն
 այնքան աղքատ է; որ ոչինչ չի դնում, այլ
 առուտուրը միայն արտահանութիւնն է:
 Ամէն կողմից հում նիւթերը-միրգ, մորթի,
 եղ, պանիր, բուրդ եւ ուրիշ առարկաներ
 կուտակում, Տրապիզոն են ուղարկում, որ
 փող ստանան եւ պետական հարկերը վճարեն:
 Քաղաքում էլ քրիստոնեայ Հայ չկայ, չքա-
 ցել են արհեստաւորները, չունին հագուստ,
 նոյն իսկ քօշ կարող չկայ, հիւսն ու որմնա-
 դիր, որ վերանորոգէ եւ բլուածներն էլ չեն
 շինում: 400 տուն Հայերից, չորս, հինգ
 տուն էլ չթողին, որ դերձակ կամ դարբին